

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özcan Baktın
Hakkâri Milletvekili

Hakkâri ilimiz Derecik ilçesine bağlı Gelişen köyü ile Adıgüzel, Aralık, Beğendik, Karakoç, Koryürek, Kütüklü, Mordağ, Suçıktı ve Toklu mezralarını kapsayan ulaşım hattı, uzun yıllardır yapısal nitelik taşıyan bir altyapı sorunu ile karşı karşıyadır. Söz konusu yol güzergâhında geçmişte kısmi asfaltlama çalışmaları gerçekleştirilmiş olmakla birlikte, hattın önemli bölümleri hâlen standart dışı stabilize/toprak yol niteliğini korumaktadır. Bu durum, yapılan kamu harcamalarının bütüncül planlama yaklaşımından uzak olduğunu ve yatırımların parçalı şekilde yürütüldüğünü göstermektedir.

Bölge halkı tarafından ilgili idarelere uzun süredir çok sayıda başvuru yapılmasına rağmen sorunun kalıcı biçimde çözülememiş olması, yalnızca teknik veya mevsimsel koşullarla açıklanamayacak bir yönetim ve planlama sorunu olduğunu ortaya koymaktadır. Nitekim benzer coğrafi ve iklimsel koşullara sahip bölgelerde alternatif mühendislik uygulamalarının (beton yol, güçlendirilmiş altyapı sistemleri, drenaj çözümleri vb.) hayata geçirilebildiği bilinmektedir. Buna karşın Hakkâri özelinde aynı ölçek ve nitelikte bir uygulama kapasitesinin geliştirilememiş olması, bölgesel eşitsizlikler ve kamu kaynaklarının etkin kullanımı açısından dikkat çekicidir.

Söz konusu yol, yalnızca bir ulaşım hattı olmanın ötesinde; eğitim, sağlık ve güvenlik hizmetlerine erişimin temel altyapısını oluşturmaktadır. Öğrenci servisleri, ambulanslar, güvenlik birimleri ve bölge halkının günlük ulaşımı bu hat üzerinden sağlanmaktadır. Yolun mevcut hali, özellikle yağışlı dönemlerde erişimi ciddi biçimde kısıtlamakta; kamu hizmetlerinin sürekliliğini sekteye uğratmaktadır. Bu yönüyle mesele, altyapı yetersizliğinin ötesinde, kamusal hizmetlere erişimde eşitlik, bölgesel kalkınma ve idarenin hizmet sunma yükümlülüğü bağlamında değerlendirilmesi gereken yapısal bir sorundur.

Diğer taraftan, Hakkâri genelinde çok sayıda köy ve mezra yolunun benzer durumda olduğu bilinmektedir. Bu tablo, kırsal ulaşım altyapısına yönelik yatırımların stratejik planlama, önceliklendirme ve kaynak tahsisi süreçlerinde ciddi eksiklikler bulunduğunu göstermektedir. İl Özel İdareleri ile merkezi idare arasında görev, yetki ve sorumluluk paylaşımının pratikte etkin işlememesi; yatırım süreçlerinin gecikmesine ve sorunların kronikleşmesine yol açmaktadır.

Bu çerçevede ortaya çıkan tablo;

- Kırsal altyapı yatırımlarında bölgesel eşitsizliklerin derinleştiğini,
- Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmadığını,
- Yurttaşların temel hizmetlere erişiminde ciddi aksaklıklar yaşandığını,
- İdarenin planlama ve uygulama kapasitesinde yapısal sorunlar bulunduğunu göstermektedir.

Bu nedenlerle, Gelişen köyü ve bağlı yerleşim birimlerinde yaşanan yol sorunu, Hakkâri genelindeki kırsal ulaşım politikalarının bütüncül biçimde değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri ili genelinde İl Özel İdaresi sorumluluğunda bulunan köy ve mezra yollarının toplam uzunluğu nedir? Bu yolların mevcut standartlarına (asfalt, beton, stabilize) göre dağılımı nasıldır?
2. Derecik ilçesi Gelişen köyü ve bağlı yerleşim birimlerinin yolunun uzun yıllardır tamamlanamamasının idari ve mali gerekçeleri nelerdir? Bu süreçte hangi planlama veya uygulama eksiklikleri tespit edilmiştir? Söz konusu yolun eksik kalan kısımlarının hangi tarihte tamamlanması planlanmaktadır; bu kapsamda belirlenmiş kesin bir ihale, yatırım ve bitiş takvimi bulunmakta mıdır?
3. Son 5 yıl içerisinde Hakkâri İl Özel İdaresi'ne kırsal yol yapımı için tahsis edilen ödenek miktarı nedir? Bu ödeneklerin ne kadarı fiilen kullanılmıştır? Kullanılmayan ödenekler varsa gerekçeleri nelerdir?
4. Hakkâri genelinde benzer şekilde altyapı standardı düşük veya tamamlanmamış köy ve mezra yolu sayısı kaçtır? Bu yerleşimlerde yaşayan toplam nüfus ne kadardır?
5. İl Özel İdareleri ile merkezi idare arasında kırsal yol yatırımlarına ilişkin koordinasyon mekanizması nasıl işlemektedir? Bu mekanizmanın yetersiz kaldığına ilişkin herhangi bir idari değerlendirme yapılmış mıdır?
6. Bölge halkının uzun süredir devam eden başvurularına rağmen somut bir ilerleme sağlanamamasının sorumluluğu hangi idari birimlere aittir? Bu konuda herhangi bir denetim veya inceleme gerçekleştirilmiş midir?